

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Actualisatie 2024 Uitvoeringsverordening MKB Innovatiestimulering Topsectoren provincie Utrecht	TELEFOONNUMMER	+31651716930
DATUM	13-02-2024	E-MAILADRES	alexander.hulshof@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-852987363-40709	DOMEIN/OPGAVE	SLO
VAN	Alexander Hulshof	TEAM	ECO
BIJLAGE	1. Wijzigingsbesluit 2024 Umit 2. Managementsamenvatting Evaluatie MIT	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Schie

Geachte dames en heren,

Essentie/ samenvatting:

De MKB Innovatiestimuleringsregeling Topsectoren (MIT) is een populaire innovatiestimuleringsregeling om het Utrechtse MKB te ondersteunen bij haalbaarheidsonderzoeken en/ of Research & Development (R&D) - samenwerkingsprojecten. De onderliggende uitvoeringsverordening is geactualiseerd, zodat de regeling ook in 2024 goed uitgevoerd kan worden. De MIT zal op 9 april 2024 weer worden opengesteld en bijdragen aan het provinciale doel 'Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk'.

Inleiding:

In het kader van de samenwerkingsagenda MKB met het Ministerie van EZK voert de provincie Utrecht sinds 2015 de landelijke Regeling MKB Innovatie Regio en Topsectoren uit ter stimulering van (de groei) van het innovatieve MKB. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) draagt jaarlijks voor minimaal 50% bij aan deze regeling; in 2024 zal de bijdrage van EZK 55% zijn.

Met deze regeling streeft de provincie de volgende twee doelen na:

- het vergroten van het innovatief vermogen van het MKB, en
- het verhogen van het aantal haalbare innovaties in de regio.

De Utrechtse regeling, zoals vastgelegd in de Uitvoeringsverordening MKB Innovatiestimulering Topsectoren provincie Utrecht (Umit), bestaat uit subsidiemogelijkheden voor de uitvoering van haalbaarheidsprojecten (maximaal € 20.000 subsidie per aanvraag) en R&D-samenwerkingsprojecten (maximaal € 350.000 subsidie per aanvraag).

Terugkijkend op de MIT 2023 zijn er 104 subsidieaanvragen ingediend voor de MIT haalbaarheidsprojecten. Binnen het beschikbare budget konden hiervan 43 projectaanvragen worden gehonoreerd. Dit betreffen innovatieprojecten op het gebied van gezondheidszorg, energie- en klimaatvraagstukken, cybersecurity, voedsel, circulaire economie en meer. In het kader van de MIT R&D-samenwerkingsprojecten zijn in 2023 14 projectaanvragen ontvangen. De

verwerking hiervan is ten tijde van deze statenbrief nog niet afgerond, maar naar verwachting zullen 8 projectaanvragen kunnen worden toegekend. Een algemene voorwaarde van de Utrechtse MIT-regeling is dat subsidies alleen worden verstrekt als de projectaanvraag ook aansluit bij de realisatie van één of meerdere doelstellingen van de Regionale Economische Agenda. Overeenkomstig het beeld van de laatste jaren zijn in 2023 relatief veel aanvragen vanuit de topsectoren High Tech Systemen en Materialen/ Informatie- en communicatietechnologie (HTSM/ ICT) en Life Science & Health (LSH) ingediend.

Een mooi voorbeeld van een resultaat dat met de MIT is bereikt, is het bedrijf Vitestro dat aanvankelijk middels een MIT-haalbaarheidsproject in 2019 de haalbaarheid van een bloedafname innovatie heeft onderzocht (en vervolgens van Kansen voor West een nadere ondersteuning voor de verdere ontwikkeling heeft gehad) en nu de Europese en Amerikaanse markt betreedt met een autonoom bloedafnameapparaat (zie hiertoe ook <https://www.provincie-utrecht.nl/utrechts-bedrijf-vitestro-ontwikkelt-innovatieve-bloedprikrobot>).

Actualisatie 2024

Om de regeling ook in 2024 uit te kunnen voeren, hebben we de Uitvoeringsverordening MKB Innovatiestimulering Topsectoren provincie Utrecht (Umit) geactualiseerd. De actualisatie betreft hoofdzakelijk het vastleggen van de openings- en sluitingsdata voor 2024 van de regeling als ook van het beschikbare budget, naast kleine aanpassingen aan definities en verduidelijkingen.

Daarnaast heeft er specifiek ten aanzien van de MIT-R&D-samenwerkingsprojecten een wijziging plaatsgevonden met betrekking tot de budgetverdeling tussen kleine (tot € 200.000) en grote R&D-samenwerkingsprojecten (€ 200.000 - € 350.000). Om te voorkomen dat het merendeel van het beschikbare subsidiebudget naar grote R&D-samenwerkingsprojecten gaat, is landelijk de afspraak dat slechts maximaal 50% van het subsidieplafond voor MIT R&D-samenwerkingsprojecten aan grote R&D-samenwerkingsprojecten besteed mag worden. In 2023 ontstond in Utrecht echter de unieke situatie dat er zodanig weinig aanvragen voor kleine R&D-samenwerkingsprojecten waren ingediend dat er budget voor kleine R&D-samenwerkingsprojecten onbesteed zou blijven. Dit terwijl er nog wel relatief veel goed beoordeelde grote R&D-samenwerkingsprojecten aangevraagd waren die ingevolge de harde 50% budgetgrens niet verleend zouden kunnen worden. Met de actualisatie van de Umit is het nu mogelijk gemaakt dat indien budget bestemd voor kleine R&D-samenwerkingsprojecten onbesteed blijft, dit ingezet mag worden voor grote R&D-samenwerkingsprojecten. Deze wijziging geldt ook met terugwerkende kracht voor de MIT-regeling 2023. EZK heeft ingestemd met deze wijziging.

Net als in 2023 is er in 2024 € 850.000 beschikbaar voor ondersteuning van de uitvoering van haalbaarheidsonderzoeken en € 2.460.000 voor R&D-samenwerkingsprojecten. De bijdrage van EZK hierin is 55%; de overige 45% is door u beschikbaar gesteld in de provinciale begroting onder het beleidsdoel 8.3 'Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk'.

Landelijke evaluatie MIT

De MIT is in 2023 op landelijk niveau in opdracht van EZK geëvalueerd ten aanzien van de periode 2017-2021. Naast de regionale instrumenten van haalbaarheidsprojecten en R&D-samenwerkingsprojecten, welke door de provincies worden uitgevoerd, bestaat de MIT momenteel ook uit de landelijke instrumenten MIT-kennisvouchers en TKI-versterkingsmodule waarmee subsidie aan de Topconsortia voor kennis en Innovatie (TKI's) wordt verstrekt. De uitvoering van deze landelijke instrumenten wordt gedaan door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De hoofdconclusie van deze evaluatie is dat de MIT als geheel beperkt doeltreffend is, hoewel het beeld per deelinstrument verschilt (de haalbaarheidsprojecten en R&D-samenwerkingsprojecten komen daarbij relatief positief naar voren). Verder zijn de administratieve lasten als geheel te overzien; MIT haalbaarheidsprojecten maximaal 1,5 % van het totaal beschikbare subsidiebedrag en R&D-samenwerkingsprojecten maximaal 2,1 %, wat vergeleken met vergelijkbare regelingen relatief bescheiden is. De uitvoeringskosten zijn echter wel aanzienlijk; landelijk 17% van het beschikbare budget, regionaal tussen de 3 en 9%. De verschillen tussen de regio's worden veroorzaakt door zaken als het wel of niet hebben van geautomatiseerde processen, of de uitvoering wordt uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie en of er externe deskundigheid wordt ingehuurd voor inhoudelijke beoordeling van de aanvragen.

Meer specifiek komen ten aanzien van de MIT haalbaarheidsprojecten en MIT R&D-samenwerkingsprojecten onder andere de volgende conclusies naar voren:

- gebruikers geven aan dat de MIT meer leidt tot innovatieve activiteiten en meer samenwerking. Dit kan echter niet goed econometrisch onderbouwd worden. Zo is uit de econometrische analyses gebleken dat het effect van haalbaarheidsprojecten en R&D-samenwerkingsprojecten op de toename van fte met name tijdelijk is en er onvoldoende bewijs is dat de toenames structureel zijn;
- als sterke punten van de MIT wordt vanuit de ondernemers ondermeer de laagdrempeligheid en slagingskans gezien. Men is ook vooral positief over de R&D-samenwerkingsprojecten gezien de hogere budgetten en mate van toetsing (tender);
- als zwakke punten van met name de haalbaarheidsprojecten wordt vanuit overheidsperspectief de mindere kwaliteit van de aanvragen en lage verantwoordingseisen genoemd;
- de MIT als gezamenlijk Rijk-regio instrument is uniek en kent voor- en nadelen. Voordelen zijn onder andere het hogere budget, het voorkomen van een wildgroei van MKB-gericht R&D- instrumentarium, een efficiënter uitvoering op onderdelen en dat regio's ook beter zicht hebben op behoeften van regionaal MKB. Nadelen zijn de op punten verschillende uitvoering tussen regio's, het feit dat op veel verschillende plekken in het land een regeling wordt uitgevoerd en dat er frequente afstemming tussen regio's en tussen Rijk en regio nodig is;
- er is onvoldoende zicht op de resultaten en effecten (zoals mate van toename van innovaties, samenwerking, werkgelegenheid en indirect de omzet en verbetering van productiviteit) die met de MIT worden bereikt.

Enkele aanbevelingen die in het oog springen zijn:

- continueer de MIT met haalbaarheidsprojecten en R&D-samenwerkingsprojecten maar verduidelijk wel de doelstelling van de MIT;
- verbeter de doeltreffendheid van de MIT door onder andere strengere eisen en voorwaarden te stellen aan de subsidieverlening en verbeter de monitoring op dit vlak ook;
- breng de administratieve lasten verder terug; onder andere door als regio's nog beter gelijk op te trekken waardoor uitvoeringsverschillen zo veel mogelijk worden weggenomen en door bijvoorbeeld dezelfde gebruiksvriendelijkere formats te gebruiken.

De managementsamenvatting van deze evaluatie is als bijlage bijgevoegd.

Met het oog op de vorming van een nieuw kabinet en onzekerheden ten aanzien van toekomstige budgetten heeft EZK besloten pas in de loop van 2024, samen met de provincies, de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie op te pakken en uit te werken. Voor 2024 zal de MIT-regeling inhoudelijk en qua aanpak dan ook niet afwijken van 2023.

Situatie Utrecht

De resultaten uit de landelijke evaluatie worden ook specifiek voor de situatie in Utrecht herkend. Uit een eerdere evaluatie uit 2020 over de MIT 2015-2019 in de provincie Utrecht was al door Sira Consulting geconcludeerd dat: *'innovaties zonder MIT niet of op een minder grote, ambitieuze, of snelle manier tot stand komen. Dit betekent dat het aannemelijk is dat de MIT een positief effect heeft op het innovatieve vermogen van het MKB en daarmee bijdraagt aan het behalen van de beleidsdoelen van de provincie.'*

Ook in deze evaluatie uit 2020 en uit ambtelijke contacten met subsidie-aanvragers en subsidieontvangers komt het beeld naar voren dat de instrumenten MIT Haalbaarheidsprojecten en MIT R&D-samenwerkingsprojecten door het MKB worden gewaardeerd. Dit wordt ondersteund door de grote hoeveelheid aanvragen dat jaarlijks wordt ingediend (in de periode 2019-2023 in totaal 772 aanvragen in Utrecht); al zien we – en dat is een landelijke trend – de hoeveelheid aanvragen de laatste 2 jaar wel langzaam iets afnemen.

Misschien wel het belangrijkste punt van aandacht, zowel landelijk als voor Utrecht, is de monitoring van de resultaten en effecten als gevolg van de MIT-subsidies. In de Utrechtse evaluatie uit 2020 is (op basis van enquêtes en gesprekken) over de effecten van de MIT het volgende geconstateerd:

'Zowel het instrument Haalbaarheidsprojecten als de R&D-samenwerkingsprojecten leveren een bijdrage aan de kennisopbouw en valorisatie, zorgen voor meer samenwerking en de vorming van netwerken. Daarnaast zijn er

economische resultaten zowel door het versnellen van het innovatietraject als de toename van het personeelsbestand, innovatie-uitgaven en omzet. Tot slot geeft twee derde van de aanvragers aan door te gaan met de innovatie na het traject en heeft de MIT dit proces versneld en/of verbeterd.'

Dit betreft echter geen actieve structurele monitoring. Het lastige hierbij is dat de subsidierelatie tussen de provincie en de subsidieontvangers ophoudt na afloop van het project, terwijl de effecten als bijvoorbeeld structurele toename werkgelegenheid en grotere omzet daarna pas mogelijk tot uiting gaan komen. Om toch nog een beter beeld van de resultaten en effecten van de MIT te krijgen, willen we vanaf 2024 meer aandacht aan de monitoring besteden en de effecten van de MIT in Utrecht actiever onderzoeken.

Vervolgprocedure/ voortgang:

Op 9 april 2024 zal de openstelling voor de MIT haalbaarheidsprojecten van kracht gaan. Aanvragen voor R&D-samenwerkingsprojecten kunnen in de periode 11 juni 2023 – 17 september 2023 ingediend worden.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen